

Kommunal- og distriktsdepartementet
Kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 22/00045-6
Arkivkode: 112
Saksbehandler: Helga Birgitte
Aasdalen
Deres referanse:
Dato: 13.01.2022

Satsingsforslag- Innspill til Statsbudsjettet 2023

Et godt samarbeid mellom regjeringen og kommunesektoren vil være svært viktig for å få gjennomført de politiske ambisjonene i Hurdalsplattformen. Som et ledd i et slikt samarbeid har KS innspill til satsinger til Statsbudsjettet 2023. Dette er satsinger både innenfor rammetilskuddet og øremerkede tilskudd.

KS landsstyre har vedtatt forventninger til samarbeidet mellom kommunesektoren og regjeringen, i lys av hva Regjeringen har varslet i Hurdalsplattformen. De politiske posisjonene har vært førende for saker KS har tatt opp i de bilaterale konsultasjonsmøtene. Nedenfor følger satsingsforslag på Kommunal- og distriktsdepartementets område som følger opp både Hurdalsplattformen og posisjonene til KS. Dette er satsingsforslag utover veksten i kommunesektorens frie inntekter som også skal kompensere for demografiske endringer og pensjon. KS mener også at realveksten i de frie inntektene til kommunene må ta hensyn til at kostnadsveksten innen pleie og omsorg særlig for tjenester til yngre brukere, har vært langt høyere de siste årene enn økningen i demografikostnadene skulle tilsi.

Innspill til KDD sine satsingsforslag for statsbudsjettet 2023:

Tillitsreform i offentlig sektor

I Hurdalsplattformen har regjeringen varslet at en tillitsreform er en av regjeringens viktigste prosjekter.

KS deler fullt ut regjeringens syn om at tillitsreformen må gi større frihet til kommunale og regionale myndigheter, som er de viktigste tjenesteyterne. Handlingsrommet for tillitsbasert styring og ledelse i kommunal forvaltning innrammes gjennom den statlige styringen av kommuner og fylkeskommuner. Frihet til lokal tilpasning bidrar til både bedre tjenester og styrket folkestyre. Økt tillit til lokaldemokratiet må være en prioritert oppgave i tillitsreformen, for å gi brukerne bedre tjenester. KS foreslår at det settes i gang lokale prosesser for å forberede en tillitsreform.

1. Økonomiske virkemidler for gode lokale prosesser i tillitsreformen

Det vil i den forbindelse være hensiktsmessig med stimuleringsmidler til kommuner som vil drive aktiv tillitsreform lokalt. Det er også hensiktsmessig med et utviklingsprogram for risikobasert egenkontroll i samarbeid med medarbeiderne i kommunesektoren.

2. Nasjonale tiltak som støtter opp om de lokale tillitsprosessene.

Det bør etableres en nasjonal ordning for forsøk og eksperimentering i kommunesektoren. Ordningen må ha en nasjonal overbygning (sekretariat) og den må finansieres. Den skal ivareta helheten, felles aktiviteter og sørge for læring og justering underveis o.l. Det dreier seg om informasjon, kommunikasjon,

evaluering, organisere prosess-støtte og spredningsarbeid m.m. Videre bør det være noe midler til kommunene som deltar, tilskudd de kan søke om på samme måte som det er i Program for folkehelse og Nasjonalt program for velferdsteknologi.

Det bør også gjennomføres en ekstern gjennomgang av statlige dokumentasjons- og rapporteringskrav og tilsynshjemler med sikte på å fjerne det som er unødvendig for å ivareta lovens formål. KS ser at antall tilsynshjemler øker, også for tilsyn med internkontroll.

KS anbefaler at det fremmes satsingsforslag i statsbudsjettet 2023 som beskrevet overfor, for å realisere plattformens ambisjoner om en tillitsreform.

Kompensasjon for kuttet i eiendomsskatt på verk og bruk

Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil kompensere kommunene for inntektstapet knyttet til kuttet i eiendomsskatten på verk og bruk (maskinskatten).

Kompensasjonen for bortfall av eiendomsskatt skal innføres over en periode på 7 år og skal være fullt ut innfaset i 2025. Opprinnelig var det lagt opp til at fullt innfaset kompensasjon skulle være på 500 mill. kroner i 2025. I statsbudsjettet for 2022 ble ordningen avkortet og kompensasjon ble redusert til 300 mill. kroner. Forskjellen mellom opprinnelig kompensasjon og ny kompensasjonsordning er på 120 mill. kroner i 2023. KS mener midlene må tilføres sektoren og fordeles slik at kommunene kompenseres i henhold til opprinnelig opplegg.

Forbedre toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil forbedre toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester for å sikre en bærekraftig utvikling av ordningen.

KS har ved flere anledninger tatt opp at brukere som er i toppfinansieringsordningen ved fylte 67 år burde kunne inkluderes i ordningen også etter 67 år. Dette er særlig aktuelt også fordi rett til å få tjenester organisert med Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) nå er gitt til de over 67 år som har disse tjenestene fra før fylte 67. Refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester og dermed refusjonen er ikke forlenget tilsvarende.

KS anbefaler at det fremmes satsingsforslag om å utvide toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester til også å omfatte personer over 67 år som er i ordningen ved fylte 67 år, med virkning fra 2023. Dette vil først få provenyeffekt på statsbudsjettet i 2024.

Tilgang til høykapasitets internett

Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil gjøre tilgangen til høykapasitets internett til en rettighet på lik linje med strøm, og sikre at alle husstander der det bor fastboende skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd innen 2025.

Bredbåndstilskudd er bærebjelken i utbyggingen av høyhastighetsnettet i områder der det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut, og tildelingen av 5G-midler støtter opp under og supplerer de utbyggingsstrategier og -planer som er utarbeidet regionalt og lokalt.

I rapporten «Kostnadsanalyse 2020 – bredbåndsdekning i ulike varianter» (KMD, 2020) fremgår det at det samlede offentlige støttebehovet for full 100 Mbit/s-dekning ligger et sted mellom 1 og 1,2 milliarder kroner dersom det gjenstående områdene dekkes med 100 Mbit/s-tilbud via mobilnett, mens det samlede støttebehovet for full fiberutbygging i de gjenstående områdene som mangler 100 Mbit/s-dekning ligger et sted mellom 12 og 15,5 milliarder kroner. Behovet vil altså avhenge av ambisjonsnivå med tanke på tid, og strategiske valg knyttet til hvilken teknologi man velger å realisere «bredbånd til hele landet» med.

KS anbefaler at det fremmes satsingsforslag om opptrapping av tilskuddet i 2023 budsjettet som kan bidra til at målsetningen som er satt for 2025 kan nås.

Taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor

Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil gjennomføre et taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor.

Regjeringen og KS signerte i fellesskap digitaliseringsstrategien «En digital offentlig sektor» i 2019. Hensikten med strategien er å understøtte digital transformasjon i hver enkelt virksomhet, og i offentlig sektor som helhet. For etablering av sammenhengende tjenester og livshendelser er det ikke satt av egne midler, tiltakseiere må eventuelt søke om midler gjennom egne satsingsforslag. Dette er en lite smidig prosess, og medfører at viktig arbeid kan få et «opphold» etter en utredning/kartlegging, mens man søker å finne finansiering for et eventuelt videre arbeid. For eksempel har Digitaliseringsdirektoratet spilt inn et satsingsforslag i 2023 for å realisere tiltakene for livshendelsen «Dødsfall og arv». KS støtter dette forslaget.

KS vil samtidig anbefale at det fremmes satsingsforslag om 100 mill. kroner i Statsbudsjettet 2023 til finansiering av tverrsektorielle tiltak som fremmer realisering av vår felles digitaliseringsstrategi.

Styrke virkemiddelapparatet og fylkeskommunenes rolle i distrikts- og regionalpolitikken

Regjeringen varsler i Hurdalsplattformen at den vil gjennomgå og styrke virkemiddelapparatet og fylkeskommunenes rolle i distrikts- og regionalpolitikken.

Regionale forskningsfond er viktig for fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør. Midlene bidrar til å styrke forskning for regional utvikling og innovasjon. I den omstillingen vi står overfor nå er det behov for å styrke denne ordningen. Regionale forskningsfond ble kuttet med 40 mill. kroner i budsjett 2022. KS anbefaler at regionale forskningsfond økes i budsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen

Gunn Marit Helgesen

Styreleder KS